

У Римі завершився Синод Єпископів УГКЦ 2025 року.....	2
Апостольська столиця оголосила дату беатифікації священномученика Петра Павла Ороса.....	4
Кардинал Марчелло Семераро: «Справа беатифікації митрополита Андрея Шептицького перебуває на фінальному етапі»	6
Президент України до Папи Лева XIV: Сподіваємося, що митрополит Шептицький отримає належне визнання	8
Владика Богдан під час рукоположення нового диякона: «Господь дає нам знак життя, знак майбутнього»	9
Випуск 82 «Хроніки періоду великої війни»	12
Молитва і культура України на фестивалі культур в Ісландії	13
Владика Богдан розповів семінаристам УГКЦ про життя і служіння в Апостольському екзархаті у Німеччині та Скандинавії	14
Нам випало стати співавторами історії своєї країни.....	15
Глава УГКЦ у 174-й тиждень війни: «Діти з Харкова розповіли Папі Леву XIV про Марічку, яку вбили росіяни»	18
«Родини не повинні залишатися наодинці з болем», – Глава УГКЦ про підтримку родин полонених і зниклих безвісти.....	19
Українці у шведському місті Ґетеборг вперше відзначили престольний празник.....	20
«Надія, яка не згасає»: півтори тисячі людей прийшли на прощу родин загиблих і зниклих безвісти до Зарваниці.....	21
Проща українців до Кевеляру	23
Папа Лев XIV: Серце обливається кров'ю, коли я думаю про Україну	24
У Львові відкрили й освятили перший в Україні Центр для звільнених з полону	27
Єпископ Петро Лоза передав Папі Римському прапор українського воїна	28
Ювілейний 2025 рік	
У Мюнхені з нагоди Ювілейного року молитовно відзначили Ювілей священників, дияконів, богосвячених осіб, колегіантів і семінаристів	30
Перший Міжнародний з'їзд єпископів-редемптористів	31
Паломництво спільноти «Матері в молитві»	33
«Паломники Надії» у Стокгольмі.....	34
Храмові празники	
Храмове свято в Бамберзі	35
Перша сповідь	
Свято в українській громаді в Ерфурті.....	36
Урочисте Святе Причастя в Оффенбасі	37
Урочисте Причастя в Маннгаймі.....	38
Нові книги	
Вийшов друком VI том проповідей та промов Глави УГКЦ: за 2024 рік.....	39
«УГКЦ: зацікавлений погляд» – вийшла нова книга архієпископа Ігоря Ісиченка	40
Малі історії великої війни	
Наша оборона тримається на окремих ефективних підрозділах, – військовослужбовець Роман Никулишин (ч. 1)	41

У РИМІ ЗАВЕРШИВСЯ СИНОД ЄПІСКОПІВ УГКЦ 2025 РОКУ

10.07.2025 р.

У четвер, 10 липня, завершився Синод Єпископів УГКЦ 2025 року, який відбувся в Українській папській колегії святого Йосафата в Римі. Головною темою Синоду стало «Душпастирство сім'ї в умовах війни». Участь у синодальних засіданнях взяли 46 архиєреїв з України, Західної і Центральної Європи, Північної і Південної Америки й Австралії.

В останній день Синоду після обіду владики зібралися в залі засідань, де владика Ігор Возняк, архієпископ і митрополит Львівський, подякував Блаженнішому Святославу за провід Церквою і Синодом, а владика Андрій Хім'як, Секретар Синоду, висловив вдячність усім працівникам секретаріату Синоду, «Живому телебаченню», а також ректоратові, студентам і працівникам Української папської колегії святого Йосафата, які потрудилися, щоб Синод відбувся добре. Окремо владика подякував реколектантові о. Тарасові Бабію за духовні науки, які він виголосив під час Синоду, і подарував ікону Пресвятої родини.

Відтак під спів «Витай між нами, Христе, витай» архиєреї разом із Головою Церкви процесійно перейшли із зали засідань до каплиці Святого священномученика Йосафата, де соборно заспівали духовний гімн України «Боже, великий, єдиний».

Традиційно свічку і книгу Святого Євангелія у процесії несли наймолодші єпископи: владика Михайло Смолінський, єпископ Саскатунської єпархії, владика Михайло Квятковський, єпископ Нью-Вестмінстерської єпархії, і владика Володимир Фірман, єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської архієпархії.

Офіційний комунікат і постанови Синоду 2025 року будуть опубліковані згодом на офіційному сайті УГКЦ. Усі інформаційні матеріали про Синод Єпископів УГКЦ 2025 року можна знайти за цим [покликанням](#)

АПОСТОЛЬСЬКА СТОЛИЦЯ ОГОЛОСИЛА ДАТУ БЕАТИФІКАЦІЇ СВЯЩЕННОМУЧЕНИКА ПЕТРА ПАВЛА ОРОСА

01.07.2025 р.

Дикастерія у справах святих офіційно повідомила про нову дату беатифікації священномученика Петра Павла Ороса – вона відбудеться в суботу, 27 вересня 2025 року. Відповідний лист було скеровано на адресу владики Теодора Мацапули, правлячого єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії.

Урочисту Божественну Літургію з обрядом беатифікації очолить кардинал Гжегож Рись, архієпископ Лодзький (Польща), який є призначеним Папським легатом для цієї події. Як і планувалося раніше, саме він від імені Святішого Отця виголосить Декрет про зарахування отця Петра Павла Ороса до лику блаженних Католицької Церкви.

Нагадаємо, що спершу беатифікацію було заплановано на 3 травня 2025 року, однак у зв'язку з відходом до вічності папи Франциска 21 квітня та оголошенням періоду *sede vacante*, подію було відкладено.

«Беатифікація священномученика Петра Ороса – це важливий історичний та духовний момент для всієї Мукачівської єпархії, для греко-католиків Закарпаття та всієї Католицької Церкви. Постать отця Петра, який віддав своє життя за вірність Христові та своїй пастві, залишається світлим прикладом стійкості у вірі та пастирської відданості в умовах переслідування», – зазначають у пресслужбі Мукачівської греко-католицької єпархії.

ДОВІДКА

Слуга Божий Петро Орос народився 14 липня 1917 року у с. Бірі (Угорщина) в сім'ї греко-католицького священника. У 1919 році родина переїжджає на Закарпаття. 1937 року вступає до Ужгородської духовної семінарії. 28 червня 1942 року прийняв ієрейські свячення. Свою душпастирську діяльність розпочав співслужителем у

с. Великі Ком'яти, Виноградівського р-ну. Владика Теодор Ромжа 19 грудня 1944 року, за свідченням о. Стефана Бендаса, таємно висвятив його на єпископа. 1946 року призначений на вільну парохію у с. Білки, Іршавського р-ну.

У 1948 році місцеві органи влади вдаються до різних методів впливу, щоб схилити отця Петра на перехід до російського православ'я. Йому, як і всім іншим священникам, які не поступилися своїми переконаннями, заборонили виконувати душпастирську роботу. Але він залишився вірним своєму покликанню, продовжував підпільно зі своїми братами у священстві оо. Іваном Маргітичем, Іваном Романом та Іваном Ченгері таємно обслуговувати греко-католицьких вірних Іршавщини й Виноградівщини.

Непокірність священника дратувала можновладців. На початку 1953 року його заарештували й відправили до Ужгорода, у слідчий ізолятор КДБ, де він перебував під арештом понад два тижні. Влітку 1953 року поблизу Імстичівського мосту міліціонер намагався заарештувати отця Петра, але йому пощастило зникнути між верболозом. У постійній небезпеці, без відпочинку, сну та надійного притулку для отця Петра наближався трагічний день мученицької смерті.

Напередодні празника Успіння Пресвятої Богородиці, 27 серпня 1953 року, в с. Великі Ком'яти він відслужив велелюдну Святу Літургію, сповідав, причащав. Того самого дня вирушив пішки на залізничну станцію в с. Сільце. Тут його заарештував міліціонер і повів у напрямку с. Заріччя. Поблизу хреста пролунали два постріли – о. Петра було вбито. Тіло розстріляного відвезли до моргу Іршавської лікарні, через кілька днів потай від людей закопали між терням поблизу с. Кам'янське, Іршавського р-ну. Пізніше останки відкопали працівники міліції та КДБ і вивезли в напрямку Іршави.

39 років місце поховання отця Петра зберігалось у найсуворішій таємниці. Тільки після легалізації Греко-Католицької Церкви знайшлися очевидці, які під присягою розказали правдиву історію тих трагічних днів.

28 липня 1992 року колишній начальник КПЗ Іршавського РВВС згодився дати свідчення і показав поліцейський гараж, де було закопане тіло. Після ексгумації і проведеної експертизи 23 серпня 1992 року відбулося перепоховання тлінних останків отця Петра Ороса зі всіма почестями, які належать його сану. Наступного дня відбувся архиєрейський похорон. Мощі поклали у каплиці поблизу церкви у с. Білки.

Мученицька смерть отця Петра Ороса була вінцем його повного чеснот і святості життя, нагородою відданої душпастирської роботи. Вірники глибоко поважали і від усього серця любили свого духовного отця, який у важкі часи переслідувань був із ними, був їх потіхою, добрим і дбайливим пастирем. Він своїм життям підтвердив слова Спасителя: «Добрий пастир душу свою віддає за вівці».

Кардинал Марчелло Семераро: «Справа беатифікації митрополита Андрея Шептицького перебуває на фінальному етапі»

08.07.2025 р.

У вівторок, 8 липня, кардинал Марчелло Семераро, Префект Дикастерії у справах канонізацій святих, відвідав засідання Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви. У своєму слові до єпископів він розповів про стан беатифікаційного процесу митрополита Андрея Шептицького, а також поділився роздумами про роль святих у житті Церкви.

Кардинал повідомив, що справа беатифікації митрополита Андрея Шептицького перебуває на фінальному етапі: «Ми очікуємо, але мене запевнили, що підсумкова документація вже перебуває на стадії друку. Щойно вона надійде, ми передамо її на вивчення експертам. І якщо виникне потреба

в якихось уточненнях, ми це, безумовно, зробимо. Однак ми вже на завершальному етапі, адже якраз очікували на цю документацію». Про це повідомляє Секретаріат Глави УГКЦ в Римі.

Префект також підкреслив, що постаті святих і мучеників є для всієї Церкви великим натхненням і джерелом мужності, особливо у складні часи. «Ми ставимо собі те саме запитання, яке одного разу поставив собі один святий Заходу: "Якщо це зробили вони, якщо вони були свідками аж до віддання свого життя, то чому я не можу зробити цього також?". І нам потрібні ці приклади, ці заохочення», – зазначив він.

Кардинал також висловив радість з приводу того, що Українська Греко-Католицька Церква, незважаючи на численні виклики, продовжує дивитися вперед і свідчити про святість. «Дуже втішно, що я маю можливість обмінятися думками не лише щодо постатей, які перебувають у процесі проголошення святості, але й щодо зусиль засвідчувати, що саме через святих Церква показує світові, що вона є Церквою святою», – додав він.

ДОВІДКА

Беатифікаційний процес Праведного митрополита Андрея Шептицького (1865–1944) офіційно розпочався 5 грудня 1958 року, через 14 років після його смерті 1 листопада 1944 року. Цей процес є найдовшим серед беатифікаційних справ УГКЦ, триваючи понад 66 років станом на липень 2025 року.

Ініціатором процесу виступив патріарх Йосиф Сліпий, який особисто був свідком життя та діяльності митрополита Андрея. Його присутність у Ватикані та активна позиція зіграли вирішальну роль у відновленні та продовженні процесу, який двічі призупинявся, зокрема через несприятливі політичні обставини. Важливо також, що процес розпочався за понтифікату папи Івана XXIII, який, за свідченнями, особисто знав Митрополита Шептицького.

Протягом багатьох років значний внесок у справу беатифікації зробив постулятор, єпископ УГКЦ Михаїл Гринчишин, який упродовж майже 55 років свого служіння ревно займався цією справою. З 2008 року роботу постулятора продовжує о. Андріан Книш, призначений Львівським архієпископом Ігорем Возняком.

Довготривалість процесу пояснюється кількома факторами. По-перше, переслідування УГКЦ в радянський період унеможливлювали збір та передачу необхідних документів до Ватикану. Через це єпархіальний етап процесу відбувався не в Україні, а в Римі.

На сьогодні беатифікаційний процес Митрополита Андрея Шептицького перебуває на римській стадії. Ключовим етапом стало визнання героїчної практики чеснот митрополита, яке завершилось підписанням відповідного декрету папою Франциском 16 липня 2015 року. Це офіційно надало митрополиту Андрею Шептицькому титул Праведний, що свідчить про визнання його зразкового християнського життя, сповненого віри, надії та любові.

Наразі розглядається питання щодо чуда, яке є необхідним для беатифікації. За словами Отця і Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава, вже зафіксовано та канонічно оформлено чудесне оздоровлення дитини в США, яке сталося за посередництвом митрополита Андрея Шептицького. Наразі медичні фахівці вивчають медичні довідки, щоб виключити природні причини зцілення.

Завершення цього беатифікаційного процесу є надзвичайно важливим для Української Греко-Католицької Церкви та української спільноти по всьому світу, оскільки беатифікація Андрея Шептицького матиме величезне значення для ідентичності та історії УГКЦ та України.

Президент України до Папи Лева XIV: Сподіваємося, що митрополит Шептицький отримає належне визнання

09.07.2025 р.

Президент України Володимир Зеленський 9 липня під час аудієнції в Папи Римського Лева XIV у Кастель-Гандольфо розповів про глибоку повагу українського народу до постаті митрополита Андрея Шептицького – Глави Української Греко-Католицької Церкви, який під час Другої світової війни рятував євреїв і невтомно обстоював християнську віру.

«Розказав Його Святості про повагу в українському суспільстві до постаті Андрея Шептицького, його вчинків, зокрема до порятунку євреїв у час Другої світової війни й захисту християнської віри. Сподіваємося, що внесок і заслуги митрополита Шептицького отримають належне визнання», – зазначив Президент у своєму дописі у Фейсбуку.

Окрім цього, Глава держави подякував Папі за підтримку українських дітей, особливо тих, кого вдалося повернути з російської неволі. Він відзначив, що гостинність і щирість, з якою українських дітей приймають на реабілітацію в Італії, надзвичайно важливі.

Під час зустрічі було також обговорено роль Ватикану в поверненні депортованих українських дітей і готовність Святого Престолу стати майданчиком для мирних переговорів. Президент запросив Папу Римського здійснити апостольський візит до України.

Владика Богдан під час рукоположення нового диякона: «Господь дає нам знак життя, знак майбутнього»

13.07.2025 р.

У неділю, 13 липня 2025 року, у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці в Мюнхені під час Архиєрейської Божественної Літургії владика Богдан, апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, уділив дияконські свячення Івану Виннику, докторанту Мюнхенського університету Людвіга Максиміліана.

Ця знаменна подія стала джерелом великої духовної радості для всієї української спільноти, зокрема в контексті численних викликів та страждань, які переживає народ України. У своїй проповіді владика Богдан наголосив на глибокому значенні священства як дару Церкви та знаку надії для народу:

«У священстві Церква звіщає всім людям спасіння і дарує його. Дякуємо Богові за цей великий дар, який сьогодні отримує наша Церква, яка є зі своїм народом у його стражданнях. Сьогодні посеред тих страждань Господь дає нам знак життя, знак майбутнього – дає нам нового диякона».

Звертаючись до новопоставленого диякона, владика Богдан використав образ апостола Йоана Богослова – того, хто на Тайній Вечері схилив свою голову на груди Спасителя – як символ духовної близькості до Христа, до якої покликаний кожен служитель.

У духовному наставленні владика закликав диякона Івана до глибокої молитви, внутрішньої цілісності та вірного служіння Божому слову:

«Маєш щиро молитися за людей для їхнього спасіння, молися за свій народ. Нехай твоя молитва торкнеться сердець присутніх у храмі молільників і, несена Святим Духом, нехай доходить до серця Бога, випрошуючи спасіння для нашого народу. Не забувай, що першим адресатом Божого слова маєш бути ти, і маєш проголошувати його як свідок і Божий учень. Перше ніж Боже слово буде у тебе на устах, нехай воно буде у твоєму серці. Відчуй у серці велику Божу любов, перебувай у цій любові щирою і витривалою молитвою, зростаєш у любові через роздуми над Божим словом у своєму серці. І будь свідком Божої любові для інших людей».

Після завершення Літургії численні вірні, родина та друзі новопоставленого диякона привітали його з цим важливим кроком на шляху до священства, в якому він служитиме Церкві та українському народові.

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівлівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл — скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

24.02.2022 – ?

Випуск 82 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: **Александр Малаховський**

МОЛИТВА І КУЛЬТУРА УКРАЇНИ НА ФЕСТИВАЛІ КУЛЬТУР В ІСЛАНДІЇ

09.06.2025 р.

У місті Рейк'явік, столиці Ісландії, представники світових народів, які проживають у цій країні, взяли участь у щорічному фестивалі культури, який цього року відбувся у другий день свята Зіслання Святого Духа, 9 червня.

Це було мистецтво ділення унікальністю кожного народу, через культуру та кулінарію. В один момент ти можеш почути різні пісні, почути різну мову і одночасно побувати у світовому ресторані під відкритим небом, щоб смакувати дуже смачну їжу народів.

Українська спільнота в Ісландії приєдналась до цього святкового заходу і звісно був борщ і вареники, які приготували українки. А українські митці представили вироби ручної роботи: вишиванки, картини, навіть один юнак з Харкова, цілий місяць для цього фестивалю робив 3D моделювання карти України і мапу міста Харкова, Матір Батьківщину Києва з тризубом.

Українці представили культурну програму, виконавши різні мистецькі твори, серед яких вперше церковний хор парафії УГКЦ Матері Божої Неустанної Помочі возніс молитву-пісню на сцені фестивалю. Це було водночас з великим болем, бо «в нашій краї йде війна», але також і з надією – ми підніmemo червону калину, символ незламності народу, символ перемоги над ворогом.

ВЛАДИКА БОГДАН РОЗПОВІВ СЕМІНАРИСТАМ УГКЦ ПРО ЖИТТЯ І СЛУЖІННЯ В АПОСТОЛЬСЬКОМУ ЕКЗАРХАТІ У НІМЕЧЧИНІ ТА СКАНДИНАВІЇ

13.06.2025 р.

Цими днями у Львові проходить спецкурс Пасторально-міграційного відділу УГКЦ з місійного служіння для семінаристів передостаннього року навчання. 13 червня майбутні душпастирі знайомились зі служінням і життям Церкви у Німеччині, країнах Скандинавії та Бразилії.

В онлайн-режимі семінаристи послушали теперішнього апостольського екзарха у Німеччині та Скандинавії **владика Богдана**. Один з пріоритетів Апостольського екзархату в Німеччині та Скандинавії – підготовка кваліфікованих душпастирів. З початком повномасштабного російського вторгнення українські громади в цих країнах активно зростають, з'являються нові і потребують духовної опіки. Про це заявив владика Богдан під час спецкурсу ПМВ з місійного служіння.

Єпископ розповів, що екзархат обіймає усю Німеччину і п'ять Скандинавських країн: Ісландію, Данію, Фінляндію, Норвегію та Швецію. Початком творення екзархату як структури владика назвав три моменти: 1927 рік – заснування Митр. Андреем Шептицьким деканату в Берліні; 1940 рік – призначення блаженного Петра Вергуна Апостольським візитатором; 17 квітня 1959 року – заснування екзархату і призначення апостольським екзархом владика Платона Корниляка.

«Сьогоднішнє життя екзархату дуже динамічне. З війною зростає присутність нашого народу. Наприклад, у Німеччині зараз перебуває 1,5 мільйона українців. В екзархаті служать 58 душпастирів для 130 душпастирських осідків. Із збільшенням наших вірних екзархат поставив пріоритети душпастирського служіння: катехизування, створення нових душпастирських осідків, духовна опіка молоді, організація соціального служіння, душпастирство прибулих родин», – поділився владика Богдан.

Статистика свідчить, зазначив єпископ, що 29% прибулих українців залишаються в Німеччині, водночас через продовження війни цей відсоток зростає.

«Для нас це означає приготувати кваліфіковане духовенство. Тому ми зосереджуємо увагу на плануванні душпастирства на довгу перспективу», – резюмував екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії.

НАМ ВИПАЛО СТАТИ СПІВАВТОРАМИ ІСТОРІЇ СВОЄЇ КРАЇНИ

15.06.2025 р.

«Ми зараз живемо в реальності, в якій Україна опинилася у ролі фронтмена. Ми єдині вміємо топити ракетні крейсери і єдині вміємо палити десятками стратегічні бомбардувальники. Ми єдині знаємо, як це – налагоджувати побут під ракетами і як спалювати загоризонтний РЛС [радіолокаційна станція, – ред.]... Ми опинилися у ситуації, коли старі правила вже перестають працювати, а нові правила пише українська армія на полі бою. Від результату нашої війни залежатиме не тільки доля України, а й те, як виглядатиме світ у наступні кілька десятиліть», – Павло Казарін під час випускних урочистостей в Українському католицькому університеті.

Павло Казарін – український журналіст, публіцист, теле- та радіоведучий, військовослужбовець, головний сержант Збройних сил України став почесним промовцем випускних літніх урочистостей УКУ 2025. Подаємо текст його промови:

Я інколи думаю про те, що для мене цей рік ювілейний. Рівно 20 років тому у Сімферополі, у Таврійському національному університеті на проспекті Вернадського я отримував свій диплом.

І я дуже добре пам'ятаю ці часи – 2005 рік і відчуття, що все – що моєму поколінню випало – це жити в постісторії. Згадайте 2005 рік. Президент України – Віктор Ющенко, президент США – Джордж Буш молодший. Дональд Трамп будує будинки.

Тоді здавалося, що всі правила вже встановлені, що всі події вже відбулися, що імперії розпалися, що незалежності уже здобуті, що війни завершені. І тоді, у 2005 році, мені легко вірилося, що історія стала на рейки і кожен може побачити траєкторію цих рейок. Наша країна тоді сприймалася як щось, що вистраждали інші: ті, хто її будував, були людьми з банкнот і музеїв.

Я був переконаний, що доля мого покоління – це стирати пил з пам'ятників та п'єдесталів. Але я дуже помилявся. Виявилось, що саме нашим поколінням випало жити у найбільш драматичний період історії нашої країни. Що саме від наших рішень, чи нашої бездіяльності залежатиме її майбутнє. Виявилось, що незалежність – це теорема, яку потрібно доводити щодня. Ось ми її і доводимо вже 11-й рік поспіль.

Я доєднався до Збройних сил України лише у 2022-му році, і за останні три роки деякі мої друзі стали пам'ятниками. Деякі мої друзі стали вулицями. Я впевнений, що мої онуки у школах будуть вивчати біографії тих людей, з якими я сьогодні спілкуюсь і листуюсь в «Сигналі». І портрети наших сучасників обов'язково дивитимуться на нас з українських банкнот. Єдине, що може цьому завадити – це відсутність паперових українських банкнот.

Водночас я часто ловлю себе на думці, що якщо раніше кожен з нас був хранителем історії, то тепер нам випало стати співавторами історії своєї країни. І на тлі нинішніх викликів усі довоєнні виклики ризикують виглядати як щось тепле і лампове.

Єдина складність у тому, що та війна, всередині якої ми опинилися, збіглася з глобальною турбулентністю. І тепер старі правила і старі закони перестають працювати по всьому світу.

Будьмо відвертими – дорослих навколо нас все менше. Наприклад, раніше ми сприймали Сполучені Штати Америки як охоронців демократії світового порядку. А тепер бачимо, як до влади приходять люди, які вважають за потрібне погрожувати союзникам і укладати угоди з диктаторами. Країна, яка десятиліттями інвестувала в *softpower* [м'яка сила, – ред.], тепер розмінює накопичені «дублони» авторитету на такі собі «мідяки» дріб'язкової популярності.

Навіть трохи дивно, наскільки пам'ятаю себе, Росія завжди позиціонувала себе як антитезу до демократії і запевняла, що цінностей не існує, що існують лише цінники, а світ побудований на цинізмі та інтересах. Тому дуже дивно спостерігати за тим, як деякі світові лідери переконують мешканців Кремля в тому, що вони весь цей час були правими.

Ми зараз живемо у дивній реальності, у якій Віктор Орбан або Роберт Фіцо виглядають не як рудименти минулої епохи, а як пророки нової.

До того ж я часто ловлю себе на думці, що у нас зараз лінія протистояння у світі докорінно змінилася. Після Другої світової війни по всьому світу лінія протистояння пролягала між ринковими демократіями і плановими диктатурами. Вважалося, що ринок і добробут здатні привести країну у світ свободи, що варто лише включити будь-яку державу в світову торгівлю, і після цього вона неминуче стане частиною демократичного світу.

Виявляється, ми теж помилялись, тому що нова лінія протистояння проходить не між ринковими демократіями і плановими диктатурами, а між ринковими демократіями і ринковими диктатурами. Останнє, до речі, позбавлене хвороб своїх попередників. Вони вміють грати в конкуренцію, в ефективність та вчитися на власних помилках. А також вони пропонують своєму населенню не лише уявну перемогу марксизму, а й цілком конкретний добробут.

Лінія розлому між демократіями і диктатурами раніше спиралася на економічну модель. У диктатури була, як я вже казав, планова [модель, – ред.], у демократії – ринкова. А тепер перехід до несвободи став менш

помітним. Тому що він супроводжується не тим, що населення починає жити бідно, а тим, що воно демонтує інституції.

Взагалі, ми зараз опинилися у ситуації, коли старі правила вже перестають працювати. На них ніхто не звертає уваги. А нові правила пише українська армія на полі бою. Від результату нашої війни залежатиме не тільки доля України, а й те, як виглядатиме світ у наступні кілька десятиліть.

Якщо наш ворог переможе, це надихне інші імперії. Якщо ми програємо, це налякає континент і створюватиме попит на політиків, які шукатимуть мир в очах диктаторів.

**Якщо ми не впораємось з навалою імперії,
то результатом стане страх перед силою
і готовність схилитися перед силою. Тоді
30-ті роки ХХІ століття будуть дуже нагадувати
30-ті роки ХХ століття.**

І водночас дуже дивно спостерігати за тим, як гаранті старі Європи довгий час жили у світі, де був профіцит безпеки, де «парасольку безпеки» над Європою тримали Сполучені Штати. Це призводило до того, що багато країн старої Європи взагалі не думали про те, що їм щось може загрожувати.

Знаєте, це як люди, які народилися в дуже заможних родинах. Вони ніколи не думають про гроші. А люди, яким пощастило з генетикою, ніколи не думають про здоровий спосіб життя. І вони не думають про це аж до того моменту, поки у них не зникає їхня хороша генетика або поки їхні батьки не втрачають всі свої статки.

І от ми зараз спостерігаємо за тим, як європейські країни, які ніколи не думали про безпеку, зараз мусять про це замислюватись. І вони знову і знову повертаються в ситуацію, коли їм потрібно привчати своїх громадян до того, що у них є не тільки права, а й обов'язки. І, я думаю, що Україна могла б багато чому їх навчити.

Ми зараз живемо в реальності, в якій саме Україна опинилася в ролі фронтмена. Ми єдині вміємо топити ракетні крейсери і єдині вміємо палити десятками стратегічні бомбардувальники. Ми єдині знаємо, як це налагоджувати побут під ракетами і як спалювати загоризонтний РЛС [радіолокаційна станція, – ред.]. Ми єдині знаємо, як це збивати гіперзвукові ракети і як це вести повітряний бій з сучасними винищувачами. Лише наша армія вміє воювати з ядерною державою. Це ми знищили «танковий кулак», який створювався для кидка до Ла-Маншу.

Кожен наш піхотинець під Покровськом за місяць бачить більше війни, ніж американський морпіх за весь час служби. І якщо від Європи відвертається найсильніша армія світу, то найсильніша армія континенту – це єдине, що у Європи є. До речі, ось її шеврон [показує шеврон ЗСУ – ред].

Війна навчила мене, що культура – це колективна пам'ять нації. Війна також навчила мене, що злопам'ятність – це колективний імунітет нації. Ми часто картаємо себе за те, що, мовляв, погано даємо раду з викликами вторгнення. Але вся ця критика розбивається об один простий факт – нам нема з ким себе порівнювати. За останні 70 років ніхто, окрім нас, з такими викликами не стикався.

Ви дуже вчасно отримуєте дипломи. Тому що дорослих навколо більше немає. Бо дорослі відтепер – це ми.

Глава УГКЦ у 174-й тиждень війни: «Діти з Харкова розповіли Папі Леву XIV про Марічку, яку вбили росіяни»

15.06.2025 р.

Цього тижня відбулася зворушлива, радісна подія у Ватикані, на площі Святого Петра. Папа Лев XIV прийняв на аудієнції делегацію наших діточок із Харкова. Складаємо Святішому Отцю за це сердечну подяку. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у традиційному відеозверненні у 174-й тиждень великого, всенародного спротиву українського народу російській загарбницькій агресії.

Предстоятель зазначив, що тиждень, що минає, знову був позначений важкими боями, обстрілами наших мирних міст і сіл.

За його словами, відповідно до повідомлень різних міжнародних інституцій, цього тижня кількість незворотних людських втрат російських військ в Україні перетнула позначку мільйона осіб. І хоч рф посилає на вірну смерть мільйони своїх солдатів, проте не досягла жодних цілей, які собі ставила.

Глава Церкви вкотре подякував Господу Богів і Збройним силам України за те, що ми живі, що можемо працювати, молитися й боротися далі.

Також подякував тим, хто уможливив подію великого обміну військовополонених.

Блаженніший Святослав нагадав, що цього тижня Папа Лев XIV прийняв на аудієнції делегацію наших дітей із Харкова. Вони розповіли йому про Марічку з нашої парафії Святого Миколая, про її життя, віру, а також про її трагічну загибель.

Говорячи про бомбардування рф, духовний лідер нагадав, як кілька днів тому було пошкоджено собор Святої Софії – найдавніший храм, християнську святиню Східної Європи: «Прагну вкотре повторити, що кожна повітряна атака на Київ є смертельною загрозою для цієї перлини духовності, історії, архітектури християнської Східної Європи. Хочемо, щоб усі у світі про це знали і допомогли нам зберегти спадщину людства, християнства, яка щочочі перебуває під дуже серйозною загрозою», – закликав Предстоятель.

«РОДИНИ НЕ ПОВИННІ ЗАЛИШАТИСЯ НАОДИНЦІ З БОЛЕМ», – Глава УГКЦ про підтримку родин полонених і зниклих безвісти

20.06.2025 р.

20 червня у Патріаршому центрі в Києві Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав зустрівся із громадською діячкою, співзасновницею благодійного фонду «M. I. S. T. Foundation» Анастасією Голішевською. З початку війни у 2014 році п. Анастасія активно допомагає сім'ям, чиї рідні зникли безвісти, перебувають у полоні або загинули внаслідок бойових дій.

Пані Анастасія висловила вдячність Блаженнішому Святославу за постійну підтримку родин загиблих, полонених і безвісти зниклих захисників України. «Перебуваючи на посаді представника Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин у Київській області, зустрічаючись із родинами захисників, ми завжди відчували Вашу підтримку на різних рівнях – духовному, дипломатичному. І сьогодні Ви продовжуєте зустрічатися з родинами воїнів і підтримувати їх. Це дуже важливо», – наголосила п. Анастасія.

Під час зустрічі сторони обговорили підтримку пошукової групи «Плацдарм», яка займається поверненням тіл загиблих захисників; допомогу родинам безвісти зниклих і полонених, чиє місце перебування залишається невідомим; можливості подальшої співпраці у зазначених напрямках.

Учасники зустрічі погодилися, що в умовах зростання кількості зниклих безвісти особливо важливо, щоб родини таких осіб не залишалися наодинці з болем, очікуванням і боротьбою за повернення найрідніших.

Блаженніший Святослав розповів про церковну програму духовного супроводу таких родин і наголосив на необхідності координації зусиль Церкви й держави в цій надважливій справі.

На завершення зустрічі Глава УГКЦ поблагословив п. Анастасію на подальшу плідну працю на благо багатостраждального українського народу та побажав їй наснаги й міцного здоров'я для реалізації всіх благородних задумів.

УКРАЇНЦІ У ШВЕДСЬКОМУ МІСТІ ҐЕТЕБОРГ ВПЕРШЕ ВІДЗНАЧИЛИ ПРЕСТОЛЬНИЙ ПРАЗНИК

21.06.2025 р.

Вперше українці в м. Ґетеборґ (Швеція) урочисто відсвяткували престольний празник Всіх святих Українського народу.

Святкування розпочалося Божественною Літургією, яку очолив декан о. Андрій Мельничук у співслужінні з отцем Русланом Гедзом, адміністратором Українського душпастирства в м. Ґетеборґ та околицях. У своїй проповіді о. Андрій закликав усіх плекати святість життя – дар, отриманий у Святих Таїнствах Хрещення та Миропомазання.

Святість, за словами проповідника, не починається з чудес, а з особистого досвіду Бога, зі щоденного служіння ближнім у любові, у спільноті, яка називається парафією. «*Будьте святі, бо Я святий*» (Лев. 11:44) – ці слова стали духовним закликком святкування.

Після Літургії було зачитано Декрет апостольського екзарха для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії владыки Богдана Дзюраха про заснування душпастирства Всіх святих Українського народу. Після цього о. Руслан щиро подякував усім вірянам, хористам, які долучилися до організації празника. Святкування продовжилось освяченням води, мируванням, спільною молитвою за Україну «*Боже Великий, Єдиний*» та пам'ятним фото.

Завершили день святковим частуванням, яке приготували парафіяни. Особливою родзинкою став перегляд відеофільму про молоду, але вже духовно багату українську парафію – її шлях, молитви та події, які творять історію українців у Швеції.

«НАДІЯ, ЯКА НЕ ЗГАСАЄ»: ПІВТОРИ ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ПРИЙШЛИ НА ПРОЩУ РОДИН ЗАГИБЛИХ І ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ДО ЗАРВАНИЦІ

22.06.2025 р.

22 червня 2025 року у Марійському духовному центрі «Зарваниця», що на Тернопільщині, відбулася проща для родин загиблих та зниклих безвісти військовослужбовців. До святого місця прибуло понад півтори тисячі паломників з Тернопільської та сусідніх областей, аби спільно піднести молитву за своїх рідних, яких забрала або досі не повернула війна.

Архиерейське богослужіння очолив архієпископ-емерит Тернопільсько-Зборівський УГКЦ Василій Семенюк, який у своєму слові висловив щирі співчуття, підтримку та вдячність родинам полеглих героїв. Він наголосив, що Церква завжди стоїть поруч із тими, хто несе біль втрати: *«Ми молимося разом з вами, а ваша жертва – це святе свідчення вірності Богові та Україні»*. Про це розповідає [пресслужба](#) Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ.

Військовий капелан і співорганізатор прощі о. Микола Квич зазначив: «Проща стала не лише актом духовного єднання, а й потужним свідченням того, що біль втрати не ізолює, а об'єднує людей. У молитві, сльозах і мовчанні відчувалася глибока солідарність, надія на зустріч та віра в перемогу – не лише військову, а й людську: перемогу світла над темрявою, надії над розпачем».

У свою чергу отець Дмитро Телев'як, учасник прощі, підкреслив глибокий сенс цієї прощі: «Це – місце і час, де родини можуть принести Богові свій біль, свою тривогу і надію.

Тут, дивлячись одне на одного, люди бачать, що не самі в своєму горі. Ця спільність дає силу й підтримку. Це молитва з серця, яке болить, але не здається».

Особливим моментом стали історії родин, які поділилися своїм болем, надією та непохитною вірою. Як повідомляє [«Суспільне»](#), з Чортківської громади участь у прощі взяла **Уляна Вишнівецька**, мати зниклого безвісти військовослужбовця Іларіона Вишнівецького, який не виходить на зв'язок уже 11 місяців. Тримавши у руках військову форму сина, вона сказала: *«Син завжди був і буде моїм героєм. Блакитно-чорна стрічка, яку ми носимо, символізує стан між небом і землею – саме в такому очікуванні ми, родини безвісти зниклих, живемо щодня. Сьогодні я подаю список з іменами двохсот побратимів сина, щоб молилися за кожного з них»*.

Сім'я Осовських зі Струсова. «Суспільне» Тернопіль

Інша мати – **Галина Осовська** зі Струсова – розповіла про свого сина Мар'яна, який загинув 17 жовтня 2023 року під час ракетного удару на Донеччині: *«Ця проща – в пам'ять про нього. Він був добрим і світлим хлопцем, загинув, боронячи свою землю. Ми тут, щоб пам'ять про наших героїв жила»*.

Галина Слізак, мати Ярослава Малого. «Суспільне» Тернопіль

З Івано-Франківщини, з міста Коломия, до Зарваниці приїхали дружини та матері бійців 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади «Едельвейс», які наразі вважаються зниклими безвісти. **Галина Слізак**, мати воїна Ярослава Малого, сказала: *«Вже чотири місяці не маємо звістки. Ми всі приїхали з однією молитвою до Бога – поверни наших синів, чоловіків, батьків. Ми чекаємо і надіємось»*.

ПРОЩА УКРАЇНЦІВ ДО КЕВЕЛЯРУ

22.06.2025 р.

У неділю, 22 червня, відбулася щорічна проща українців до Кевеляру. Цей день став гарною нагодою для духовного оновлення, щирої молитви та радісної зустрічі вірних із парафій західного деканату.

Святкову Божественну Літургію очолив протопресвітер західного деканату та адміністратор парафії у м. Дюссельдорф о. Микола Павлик. Разом з ним співслужили: о. Стефан Дордельманн, ректор і парох святині у Кевелярі, о. Геннадій Аронович, адміністратор парафії у м. Кельн, о. д-р Олег Шепетяк, адміністратор парафії у м. Ессен, о. Роман Максимців, адміністратор парафії у м. Ганновер, о. Михайло Гуцуляк, адміністратор парафії у м. Мюнстер, о. Андрій Радик з Білефельду, о. Назарій Ясіновський з Оснабрюку, о. Ігор Макар з Херсону та диякон Удо Пемз. Священники прибули на прощу разом зі своїми громадами. Літургію прикрасив своїм співом хор «Святого Теодозія», який створив зворушливу молитовну атмосферу.

У своїй проповіді о. Микола наголосив на виборі людини, порівнявши вибір апостолів «іти слідом за Христом» (Мт. 4, 19) з вибором багатого юнака (Мт. 19, 16–26). «Апостоли дозволили Ісусові іти перед ним, тобто у своєму виборі покластись на Слово Боже. Юнак же вирішив вибрати людське. Христос запропонував йому альтернативу – *"приходи і йди за Мною"* (Мт. 19, 21). По-людськи вибір юнака можна зрозуміти, маючи велике багатство, вибирати невідомість, поклавшись *"тільки"* на Слово Боже є досить важко. Але з перспективи історії ми бачимо його велику помилку. На сьогодні понад два мільярди християн моляться і прославляють апостолів, а цього юнака ми навіть імені не знаємо», – сказав проповідник.

Після Літургії усі прочани зібралися на молебень перед Чудотворним образом Богородиці. Саме тут, перед Її ликом, лунали щирі прохання, слова вдячності та молитви за мир у серцях, родинах і в Україні.

ПАПА ЛЕВ XIV: СЕРЦЕ ОБЛИВАЄТЬСЯ КРОВ'Ю, КОЛИ Я ДУМАЮ ПРО УКРАЇНУ

26.06.2025 р.

Зустрічаючись із Радою організацій, що допомагають Східним Церквам, Святіший Отець пригадав про Україну та вказав на вірність східних католиків Христові, які серед війни відповідають добром на зло.

«Доторкніться до благодаті та краси східних традицій, літургій, які дозволяють Богові оселитися в часі та просторі, до світських гімнів, сповнених хвали, слави та таїнства, які підносять безперервне благання про прощення для людства», – сказав Папа Лев XIV, у четвер, 26 червня 2025 р.,

приймаючи на аудієнції учасників 98-ї пленарної зустрічі Ради організацій, що допомагають Східним Церквам (ROACO) на чолі з Префектом Дикастерії для Східних Церков кардиналом Клаудіо Ґуджеротті.

ВИКРИВАТИ НЕПРАВДИВІ НОВИНИ

За словами Папи, історія Східних Католицьких Церков часто була позначена насильством, не бракувало також *«зловживань і непорозумінь навіть у самому католицькому середовищі»*, нездатному визнати і оцінити цінність традицій, відмінних від західної. Він подякував представникам ROACO за допомогу для Східних Церков, які у такий спосіб сіють сьогодні надію на землях християнського Сходу, *«спустошених війнами»* та *«виснажених корисливими інтересами»*. «Для багатьох людей, бідних на засоби, але багатих вірою, ви є світлом, що світить у темряві ненависті. Від щирого серця закликаю вас завжди робити все можливе, щоб допомагати цим Церквам, настільки цінним і випробуваним», – звернувся Святіший Отець. [...]

«Моє серце обливається кров'ю, коли я думаю про Україну, про трагічну і нелюдяну ситуацію в Газі та про Близький Схід, спустошений розширенням війни. Ми всі, все людство, покликані зважити причини цих конфліктів, виявити справжні і старатися їх подолати, а фальшиві,

які є результатом емоційних симуляцій і риторики, відкинути, рішуче викриваючи їх. Люди не повинні гинути через фейкові новини», – підкреслив Лев XIV.

ЗАЛИШАТИСЯ ВІРНИМИ ХРИСТОВІ

Святіший Отець зазначив, що йому прикро спостерігати за тим, що сьогодні в багатьох контекстах «нав'язується право сильнішого, на основі якого легітимізуються власні інтереси», а сила міжнародного і гуманітарного права «більше не зобов'язує, а замінюється нібито правом зобов'язувати інших силою». «Це негідне людини, це ганьба для людства і для лідерів націй, – констатував Лев XIV. — Як можна вірити, після століть історії, що воєнні дії приносять мир і не обертаються проти тих, хто їх провадив? Як можна думати про закладення фундаменту для завтрашнього дня без згуртованості, без загального бачення, натхненого спільним благом? Як можна й надалі зраджувати прагнення народів до миру брехливою пропагандою переозброєння, перебуваючи в марній ілюзії, що домінування вирішує проблеми, а не розпалює ворожнечу і помсту?».

У цій обурливій ситуації, за словами Папи, християни повинні бути будівничими миру і сприяти діалогу насамперед через молитву. «Від нас залежить, щоб кожна трагічна новина, кожен образ, який нас вражає, став криком заступництва до Бога», – поділився він. Відтак наступним кроком є допомога стражденним. «Але є дещо більше, і я говорю це, думаючи особливо про християнський Схід: це свідчення. Це покликання залишатися вірними Ісусові, не вплутуючись у щупальця влади. Це полягає в тому, щоб наслідувати Христа, Який переміг зло любов'ю з хреста, показавши спосіб царювання, відмінний від царювання Ірода і Пилата: один зі страху бути скинутим вбивав дітей, яких сьогодні продовжують розривати бомбами; інший умив руки, як ми ризикуємо робити кожен день, дійшовши до порогу непоправного», – зауважив Святіший Отець. Натомість він закликав поглянути на Ісуса, Який запрошує «зцілювати рани історії однією лише лагідністю свого славного хреста», з якого випливає сила прощення, «надія почати все спочатку» та «обов'язок залишатися чесним і прозорим серед моря корупції». «Я хотів би подякувати і, в ідеалі, обійняти всіх східних християн, які відповідають на зло добром: дякую вам, брати і сестри, за свідчення, яке ви даєте, особливо коли ви залишаєтеся на своїх землях як учні та свідки Христа», – сказав Папа.

ЦЕРКВА ПОВИННА НАВЧИТИСЯ ЖИТИ ДВОМА ЛЕГЕНЯМИ

Лев XIV заохотив членів ROACO відкривати для себе красу Божого народу у східній традиції, який проявляє стійкість серед багатьох страждань, спричинених війнами, «молячись до Бога і люблячи ближнього», а також поглянути на тих осіб, які «поповнюють великі ряди мучеників і святих християнського Сходу», стаючи у такий спосіб свідками «світла Сходу серед ночі конфліктів». У цьому контексті він висловив своє бажання, аби це світло було краще відоме в Католицькій Церкві, «де досі існує багато невігластва в цьому питанні й де подекуди віра знаходиться

під загрозою задухи», також і тому, що досі не здійснилося побажання святого Івана Павла II, який говорив, що Церква повинна знову навчитися дихати двома легенями, східною і західною. «Однак християнський Схід можна берегти лише тоді, коли його любиш, а любити його можна лише тоді, коли його знаєш. У цьому сенсі необхідно реалізувати виразні заохочення Вчительського Уряду Церкви пізнавати його скарби, наприклад, почати організовувати базові курси про Східні Церкви в семінаріях, на богословських факультетах і в католицьких університетських центрах», – зазначив Святіший Отець.

За словами Папи, існує також потреба зустрічей та спільних душпастирських дій, адже сьогодні східні католики вже не є «далекими родичами», а через вимішену міграцію живуть по сусідству зі західними католиками. «Їхнє відчуття сакрального, їхня кришталево чиста віра, загартована випробуваннями, і їхня духовність, що пахне Божим таїнством, можуть принести користь завуальованій, але присутній на Заході спразі за Богом», – сказав він.

о. Яків Шумило, ЧСВВ, [«Новини Ватикану»](#);
Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

У ЛЬВОВІ ВІДКРИЛИ Й ОСВЯТИЛИ ПЕРШИЙ В УКРАЇНІ ЦЕНТР ДЛЯ ЗВІЛЬНЕНИХ З ПОЛОНУ

27.06.2025 р.

У Львові відкрили перший в Україні Центр допомоги для людей, які пережили тортури, полон або глибоку психологічну травму через війну. Він функціонуватиме як окремий підрозділ в межах екосистеми **UNBROKEN** на вул. Рафала Лемкіна.

Участь у заході взяв владика Володимир Груца, єпископ-помічник Львівської архієпархії УГКЦ.

Відкриваючи цей простір, єпископ Володимир Груца помолився Чин освячення та окропив усіх присутніх та нові приміщення свяченою водою. Він побажав, щоби військовослужбовці, які звертатимуться сюди за допомогою задля лікування ран війни, віднаходили тут спокій, зцілення та любов.

Центр займає понад 1100 квадратних метрів. Тут є майже 30 ліжок для стаціонарного лікування, кабінети для амбулаторної допомоги, а також приміщення для арттерапії. Щороку тут зможуть отримати допомогу до тисячі людей. Це ті, хто повернувся з полону, зазнав тортур або переніс тяжкі психологічні травми.

«Дуже символічно, що простір працюватиме на вулиці Рафала Лемкіна. Це людина, яка свого часу домоглася визнання злочинів проти людяності. Віримо: на вулиці Рафала Лемкіна у Львові почнеться не лише шлях до зцілення наших воїнів і мирних жителів, а й до справедливості», – зазначив Максим Козицький.

Проект повністю профінансував уряд Фландрії (Бельгія) – на це виділили 1,5 мільйона євро. Ініціатором став Барт Сомерс, мер бельгійського міста Мехелен, який особисто підтримував ідею після візиту до Львова.

Тут вже завершили всі будівельні роботи, а перших гостей поселять орієнтовно за місяць. [...]

ЄПИСКОП ПЕТРО ЛОЗА ПЕРЕДАВ ПАПІ РИМСЬКОМУ ПРАПОР УКРАЇНСЬКОГО ВОЇНА

28.06.2025 р.

Під час зустрічі зі Святішим Отцем у базиліці Святого Петра у Ватикані, яка відбулася під час Ювілейної прощі вірних УГКЦ 28 червня 2025 року, єпарх Сокальсько-Жовківський Петро Лоза передав державний прапор України – символ мужності та жертвності українських захисників.

За повідомленням пресслужби Сокальсько-Жовківської єпархії УГКЦ, цей прапор належить військовослужбовцю з Львівщини – Михайлові. Він служить у складі 24 окремої механізованої бригади імені короля Данила на Донецькому напрямку. Воїн перебуває на фронті з перших днів повномасштабної війни. Попри отримані контузії, він продовжує нести службу як артилерист.

Під час короткої відпустки Михайло привіз із собою бойовий стяг свого підрозділу – як символ стійкості українського духу. Йому 27 років, він батько двох дітей.

Передача прапора Папі Леву стала знаком вдячності та проханням про молитву за український народ і мир в Україні.

[Пресслужба](#) Сокальсько-Жовківської єпархії УГКЦ;
Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

У МЮНХЕНІ З НАГОДИ ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ МОЛИТОВНО ВІДЗНАЧИЛИ ЮВІЛЕЙ СВЯЩЕННИКІВ, ДИЯКОНІВ, БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ, КОЛЕГІАНТІВ І СЕМІНАРИСТІВ

21.06.2025 р.

У катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці у Мюнхені, 21 червня 2025 року, відбулася Архиєрейська Божественна Літургія з нагоди Ювілейного року, в якій взяли участь священники, богопосвячені особи, а також семінаристи та студенти Айхштеттської Східної Колегії. Архиєрейську Літургію очолив владика Богдан, апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та країнах Скандинавії.

У своїй проповіді, виголошеній на основі євангельського читання від Матея (7, 1–8), владика Богдан наголосив на ювілеї як часі благодаті, вдячності та духовного оновлення. Він підкреслив, що священниче та богопосвячене життя має глибоко вкорінюватися у Божій любові, яка милосердна, спасаюча і завжди присутня – навіть у найважчі моменти.

«Бог – це любов. Його любов не руйнує – вона спасає. Вона не засуджує – вона милосердна. Наше перше й головне завдання – звіщати цю любов і робити її видимою, відчутною», – наголосив єпископ.

Посилаючись на приклади мученицької вірності, архиєрей згадав блаженних Омеляна Ковча та Петра Вергуна, чия жертва стала символом жертвового служіння українського духовенства. Особливу увагу було приділено також прикладові духовної присутності та жертвовності у повсякденному житті – як на війні в Україні, так і в пастирській праці на Заході.

Владика Богдан з вдячністю згадав служіння сестер Службниць Непорочної Диви Марії, зокрема блаженну Йосафату Гордашевську, а також постать блаженної Едігні – пустельниці баварських земель. Їхній приклад, за словами єпископа, свідчить про глибину любові, що проявляється у «бути поруч», навіть у найменших виявах – молитві, обіймах, слові підтримки.

Особливе місце в проповіді архиєрея посіла тема молитви як серця священничого служіння. Єпископ закликав духовенство та всіх присутніх бути людьми молитви й відваги:

«Молитва – наполеглива, витривала, сповнена любові до Бога і людей – є першочерговим завданням кожного священника. Навіть молитва за ворогів – це вияв любові, яка спасає».

На завершення владика Богдан підкреслив, що основою християнського служіння є пастирська любов, здатна приймати кожного, кого Господь посилає на життєвій дорозі, і побажав, щоб усіх на шляху служіння супроводжувала Пресвята Богородиця – Мати милосердя.

Після Літургії о. д-р Олександр Петринко, ректор Східної Колегії Айхштетту подякував владиці Богданові за запрошення на Ювілей духовенства і богопосвячених осіб, в якому також взяли участь семінаристи і студенти Колегії, а також подарував до катедрального храму служебники Літургії Святого Івана Золотоустого та требники, які переклали на німецьку мову і видали у Східній Колегії.

ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ З'ЇЗД ЄПИСКОПІВ-РЕДЕМПТОРИСТІВ

22–28.06.2025 р.

Перший Міжнародний з'їзд єпископів-редемптористів з нагоди Ювілейного року був організований Генеральною управою Згромадження Найсвятішого Ізбавителя. Захід проходив з 22 по 28 червня 2025 року. У ньому брав участь 31 єпископ із 59 єпископів-редемптористів з усього світу.

Україну на з'їзді представляла найчисельніша делегація, до складу якої увійшли: кардинал Микола Бичок, владика Богдан Дзюрах, владика Ярослав Приріз, владика Михаїл Бубній, владика Петро Лоза, владика Браєн Байда, владика Михайло Смолінський. Про це повідомляє пресслужба Одеського екзархату УГКЦ.

З'їзд розпочався 23 червня урочистою Божественною Літургією в базиліці Санта Марія сопра Мінерва – храмі, де святий Альфонсо Марія де Лігуорі був висвячений на єпископа. Особливо символічним став день 24 червня, коли учасники здійснили паломництво до Пагані, щоб відслужити Літургію в базиліці, де спочивають моці святого Альфонсо – засновника Згромадження редемптористів.

До слова, владика Богдан вступив до Львівської Провінції Чину Найсвятішого Ізбавителя 19 серпня 1991 року.

Ще одним важливим моментом програми була аудієнція з Папою Левом XIV, а також участь у спеціальних заходах Ювілейного року для єпископів у Ватикані.

Протягом тижня єпископи обговорювали сучасні виклики єпископського служіння в дусі духовної спадщини святого Альфонсо, а також роль редемптористської харизми у житті Церкви. Особливу увагу було приділено темі «Церква, що виходить» – одному з ключових орієнтирів понтифікату Папи Франциска. [...]

Участь українських єпископів-редемптористів підкреслює вагому роль України в житті Згромадження Найсвятішого Ізбавителя, заснованого святим Альфонсо Марією де Лігуорі у 1732 році. Сьогодні Згромадження налічує понад 5000 членів у 82 країнах світу, серед яких – 59 єпископів.

ПАЛОМНИЦТВО СПІЛЬНОТИ «МАТЕРІ В МОЛИТВІ»

02.06.2025 р.

З нагоди другої річниці спільнота «Матері в молитві» м. Майнц відвідала Ювілейний храм Всіх святих у місті Гамбург.

Настоятель храму о. Павло Цвюк урочисто провів паломників через Ювілейні двері, розповів історію церкви та української парафії. Матері в молитві мали змогу відвідати визначні пам'ятки Гамбурґа та відчутти неповторну атмосферу міста.

Найвищим духовним моментом паломництва стала Божественна Літургія, після якої прочани поспілкувалися з парафіянами за горнятком кави в теплій та дружній атмосфері.

«ПАЛОМНИКИ НАДІЇ» У СТОКГОЛЬМІ

07.06.2025 р.

7 червня 2025 року парафіяни з українських громад Гетеборґа, Карлстада та Уддевалли разом із душпастирем о. Русланом Гедзом здійснили ювілейну прощу до храму в Стокгольмі. Центральною подією стало проходження через Ювілейні Двері – символ відкритості Божого милосердя для кожного, хто шукає надії, зцілення й початку нового життя.

Божественну Літургію очолив о. Руслан, а глибоку і натхненну проповідь виголосив о. Андрій Мельничук, підкресливши важливість паломництва як дороги до Бога, примирення, внутрішнього оздоровлення та миру.

Також паломники могли приступити до Таїнства Сповіді, прийняти Святе Причастя, отримати повний відпуст і взяли участь у молитвах за зцілення душі й тіла.

На завершення всі отримали пам'ятні буклети з нагоди Ювілейного року. Ця подія стала особливою напередодні свята Зіслання Святого Духа – час, коли християни по-особливому відкриті до дії Божої благодаті. Паломники, зміцнені «силою з висоти», у Божому милосерді і прощенні зачерпнули натхнення до оновлення у своєму житті – з вірою, надією та любов'ю.

ХРАМОВЕ СВЯТО В БАМБЕРЗІ

22.06.2025 р.

У неділю, 22 червня, напередодні свята Різдва святого славного і всехвального пророка предтечі і хрестителя Господнього Івана українська персональна парафія з осідком у м. Бамберг відзначила храмовий празник.

Ось уже понад 20 років місцеві українці мають рідкісну можливість молитися і втішатися рідним храмом у цьому франконському місті на півночі Баварії, оздобленому у візантійському обряді на честь найбільшого пророка Господнього.

Святкову Літургію цьогоріч очолив особливий гість – отець Ігор Гінда, український священник з Інсбруку, який зараз навчається у Папській церковній академії в Римі. У своїй проповіді о. Ігор нагадав вірянам про життєвий шлях святості св. Івана Хрестителя, а також наголосив на цінності зв'язку поколінь кожного разу, коли парафіяльна громада вшановує престольний празник свого храму, адже і сам Іван Хреститель став тим містком між Старим та Новим Завітами.

«Цього дня ми особливо молилися за всіх, хто колись спричинився і сьогодні продовжує дбати про нашу святиню, наповнюючи її молитвою, милостиною, Словом Божим та любов'ю до Бога і ближніх», – сказав проповідник.

Божественна Літургія завершилась молитвою Панахиди, в якій молились за усіх усопших, особливо за фундаторів і добродійців цього храму, спочилих душпастирів та сестер-монахинь, які жили і трудилися тут при старечому будинку після II Світової Війни, а також за всіх українських героїв, які віддали своє життя у боротьбі за свободу і незалежність України, рівно ж як і за всіх невинно убитих жертв російського терору в Україні, який досі триває.

Відтак відбувся чин освячення води з нагоди храмового свята та благословення усіх вірних.

Цьогоріч храмове свято зібрало вірних з усіх громад нашої великої парафії у Верхній та Нижній Франконіях, із міст Гоф та Ашаффенбург, Кобург і Кульмбах, Байройт і Вюрцбург, – саме церковний хор із Вюрцбурга під керівництвом Дани Саудек супроводжував співом святкову Літургію. А перед Літургією, під час молитви Акафісту до Христа Спасителя та до Івана Хрестителя, усі охочі могли приступити до Святого Таїнства Покаяння (сповіді).

Адміністратор парафії о. декан Іван Сохан, який цього дня також святкував свої іменини, подякував усім гостям і парафіянам за їхню невтомну і жертвенну турботу про храм і домівку, та запросив усіх до святкової гостини, яку приготували парафіяни. А відтак була мистецька програма живої української пісні і музики, яку приготувало подружжя парафіян Світлани та Олександра Шебели з Байройту – музичний гурт «Band Fantasia».

Зважаючи на неймовірну спеку, люди зробили все можливе, щоби це свято було максимально комфортним і безпечним, та подбали про намети і шатра як захист від сонця, смачні українські страви і випічку, а також вдосталь напоїв і навіть прохолодне морозиво.

Для наймолодших гостей була окрема дитяча програма дозвілля, за яку подбала пані Оксана Дмитрів. Серед гостей було приємно бачити німецьких друзів і сусідів, місцевих мешканців та душпастирку місцевої євангельсько-лютеранської церкви пані Юту Мюллер-Шнур, – з огляду на це богослужіння і проповідь звучали як українською, так і німецькою мовами.

СВЯТО В УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ В ЕРФУРТІ

15.06.2025 р.

15 червня 2025 року у душпастирстві УГКЦ Всіх Святих Українського Народу м. Ерфурт відбулося велике духовне свято – Перша Сповідь і Урочисте Святе Причасття.

Це особливий і незабутній момент як для дітей, так і для всієї парафіяльної родини. Цього дня усі віряни раділи та молилися, щоб Ісус завжди був присутній у житті цих дітей, наповнюючи їх любов'ю, світлом і миром.

Це свято відбулось завдяки праці катехитів Тетяни Міщенко та Ірини Розмус, які віддано, терпеливо вели дітей до цих Святих Таїнств.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; світлина: Світлана Лазарчук

УРОЧИСТЕ СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ В ОФФЕНБАСІ

18.06.2025 р.

18 травня в Оффенбасі відбулося особливе свято – урочисте Святе Причасття дітей, які упродовж року готувалися до цього дня, щоб прийняти Христа у Таїнстві Євхаристії.

У проповіді священника, о. Михайла Ороса, прозвучали прості, але глибокі слова: «Сьогодні Ісус приходить до ваших сердець. Він хоче бути вашим другом назавжди – не тільки в храмі, але й у вашому щоденному житті. Відкрийте Йому своє серце!», – звернувся до дітей український душпастир.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

УРОЧИСТЕ ПРИЧАСТЯ В МАННГАЙМІ

22.06.2025 р.

У неділю, 22 червня, у громаді Святого Івана Золотоустого в Маннгаймі відбулася важлива подія – Перша Сповідь і Урочисте Святе Причастя. П'ятеро маленьких українців відкрили свої серця для Божої любові.

«Нехай ваші душі завжди будуть такими світлими та чистими, як сьогоднішнє вбрання», – побажала дітям катехитка Ірина Хінальська. У свою чергу о. Андрій Чмир закликав дітей пам'ятати, що нинішній день – це лише початок довгої дороги пізнання Христа, і попросив продовжувати цей шлях.

«Дорогі діти, нехай Господь завжди буде з вами. Нехай наповнює ваше життя світлом та миром!», – побажав дітям священник.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; світлина: Jury Šulhievič,
текст: Myroslava Kholiavinska-Shulhevich

ВИЙШОВ ДРУКОМ VI ТОМ ПРОПОВІДЕЙ ТА ПРОМОВ ГЛАВИ УГКЦ: ЗА 2024 РІК

17.06.2025 р.

Вийшов друком шостий том проповідей і промов Отця і Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава під назвою *«Слово Боже живе і діяльне»*.

Особливість цієї книжки проповідей – те, що всі тексти (незалежно від нагоди чи церковного свята) пройняті темою війни в Україні та духовного осмислення цієї трагедії. Через Божу присутність у стражданні, у боротьбі, у щоденному подвигу українців Предстоятель прагне дати відповідь на болючі запитання сучасності.

До видання ввійшли проповіді, виголошені впродовж 2024 року – у неділі, свята літургійного року, а також з нагоди важливих релігійних і суспільних подій. Том, як і попередні, структурований у чотири розділи: проповіді на рухомі свята, проповіді на нерухомі свята, недільні проповіді (від першої неділі після Зіслання Святого Духа) та промови з особливих нагод.

Останній підрозділ містить знакові міжнародні виступи Блаженнішого Святослава, зокрема на щорічному дипломатичному прийомі в Берліні, де він звертався до єпископату, політичних лідерів і громадськості Німеччини, а також промову перед відкриттям Пленарної асамблеї Єпископської конференції у Франції, після зустрічей із тамтешніми державними високопосадовцями. У цих промовах Глава Церкви пояснює позицію України: чому ми боремося, чому не здаємося, чому стоїмо за своїх людей і свою землю.

Завершує книжку послання до духовенства і вірних УГКЦ «Ісус Христос – наша надія». У ньому Блаженніший Святослав розмірковує про ювілей як біблійну і церковну категорію, про надію в Христі в умовах війни, про покликання Церкви бути голосом надії для свого народу. Це послання стало важливим духовним орієнтиром у межах ювілейного року, який проголосив Папа Франциск.

«УГКЦ: ЗАЦІКАВЛЕНИЙ ПОГЛЯД» – ВИЙШЛА НОВА КНИГА АРХИЄПІСКОПА ІГОРЯ ІСІЧЕНКА

20.06.2025 р.

«УГКЦ: зацікавлений погляд» – нова книга архієпископа Ігоря Ісіченка – це особистий і водночас глибоко історичний погляд на шлях Української Греко-Католицької Церкви від Володимирового хрещення до сучасності.

Пропонована книжка вичерпно, а водночас доступно і стисло подає історію УГКЦ, аналізує її шлях від Київської митрополії до нинішніх змагань за патріархат. Головна ідея, яку автор прагне донести до читача: саме УГКЦ зберегла тяглість традиції, що бере початок у Володимировому хрещенні, сформувала власну ідентичність і попри переслідування залишилася вірною Христові, в єдності з Апостольським Престолом, є справді українською, глобальною та католицькою, Церквою любові, милосердя та надії. [...]

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

Наша оборона тримається на окремих ефективних підрозділах, – ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ РОМАН НИКУЛИШИН (ч. 1)

«Мене дуже дивує, що країна розбудовує Буковель, торгівельні центри. Ми живемо в дуже страшній ілюзії того, що все добре. Все здається класним, все світиться, продається. А ми на порозі того, що поїдемо в товарняках на Сибір – і це жахливо. І мене це дуже демотивує... Я б виділив три основні проблеми в армії: недостатня кількість людей, брак пріоритетного озброєння і засобів для ведення бойових дій, незацікавленість вищого керівництва у бізнес-процесах, які відбуваються», – Роман Никулишин, військовослужбовець, випускник Бізнес-школи УКУ.

Роман Никулишин до повномасштабного вторгнення працював в ІТ-секторі в Києві, займався контрактами впровадження інноваційних рішень для автоматизації бізнес-процесів у різних великих компаніях. З часом очолив відділ розвитку продажу, де працював над збільшенням грошових потоків компанії. Перед повномасштабною війною планував летіти в Бостон (США), щоб розвивати компанію і безпосередньо брати участь у важливих проектах.

Здобув освіту в Національному університеті «Львівська політехніка» за напрямом проєктний менеджмент. Пізніше навчався в Бізнес-школі УКУ, де закінчив магістерську програму з інновацій та підприємництва. Пробирав свої сили в бізнесі, мав власну маркетингову агенцію. Два роки провів у Великій Британії, де отримав вищу освіту за напрямом ризик-менеджменту в банківській діяльності. Там захистив дисертацію.

У лютому 2022 року добровільно приєднався до лав Збройних сил України, щоб захищати батьківщину від російської навали.

У межах проекту «Малі історії війни» історикиня, викладачка УКУ Олена Джеджора зустрілась з випускником УКУ Романом Никулишиним і записала велике інтерв'ю. Про біль і випробування війни, про втрати, роботу в морзі, про те, де шукати надію – читайте у нашому матеріалі.

► **24 лютого 2022 року кардинально змінило наше життя. Ромane, як ви це пережили? Як прийняли рішення стати на захист держави?**

Роман Никулишин: Цікаво, що за два тижні до того, я мав розмови з моїм керівником в бізнесі, і ми дискутували на тему, чи буде війна. Я тоді був переконаний, що вона розпочнеться, і буде саме такою: повномасштабною, кривавою, тяжкою (до речі, частина колег розділяли мої погляди).

На початку лютого 2022 року я приїхав до Львова по сімейних питаннях, і війна мене застала там. Я повністю проспав ту ніч, прокинувся досить пізно, коли мені вже дзвонили і розповідали, що Київ обстрілюють.

Я почав обдзвонювати друзів і казав, що треба йти у військкомат. Але перед тим необхідно придбати амуніцію, бо в армії нічого немає: ні одягу, ні баулів, і треба купляти плитоноски, бронежилети. Але якось так вийшло, що я один прийшов у військовий магазин (я не звинувачую своїх друзів, мені на це абсолютно було начхати).

У магазині я зустрів багато ветеранів АТО, і відчув якийсь такий дух – було дуже просто, всі серйозно, чітко, підбадьорливо поводитись, ніхто не задавав зайвих питань. Я підійшов до продавця і чесно сказав: *«Старий, я взагалі не розумію, що треба брати на війну, допоможи мені, проконсультуй»*. Він відповів: *«Все, без питань, йдемо я тобі все підберу. Я воював, знаю, що тобі треба»*. Я зібрав все необхідне, розрахувався і з баулом пішов до військкомату. Перед тим заїхав до батьків. Це був такий дуже великий шок для мами і тата, вони плакали, були засмучені. Я знав, що мене можуть одразу забрати [на фронт – ред.], однак в мене тоді не виникало жодних питань, що робити.

Я не міг потрапити у військкомат два дні, тому що був офіцером запасу (раніше закінчував військову кафедру), яких мобілізують у третій, четвертій хвили. Моя спеціальність – офіцер тилового забезпечення. Тобто теоретично я знав, як розподіляти мило, рушники і тому подібні речі. Але я хотів воювати, тому що все життя займався спортивною стрільбою, пейнтболом. Я знав, що в мене кваліфікації може бути більше, ніж у військових, хоча я про війну нічого не розумів.

Мені пощастило – на другий день я знайшов дядька, який воював, і він провів мене всередину. В перші дні війни там було дуже багато цікавих людей. Я стояв перед цими дверима, ми всі розмовляли один з одним і там був чоловік, який каже: *«У мене дружина загинула в автокатастрофі, донька померла від раку, мені нема чого втрачати. Я йду, я офіцер і знаю, як воювати»*. Було багато сумних і щасливих, надзвичайно різних історій. Я дуже хотів потрапити в 80-ту бригаду у десантно-штурмовий підрозділ, або в львівську 24-ту бригаду.

Люди в військкоматі були насправді розумні, вони взяли мої документи і сказали: *«З твоїм званням тобі дадуть людей, і ти повинен вести їх у бій. Якщо ти ніколи цього не робив, то, найімовірніше, ти їх всіх там покладеш»*. Я просився йти простим солдатом, але мене не хотіли брати. Пізніше дізнався, що потрібні люди зі знанням англійської мови, і одразу наголосив на тому, що добре володію англійською. За мною швидко прийшли, провели співбесіду, тестування. Я тоді не зовсім розумів, що відбувається, але мене забрали в один із підрозділів ССО [ССО – Сили спеціальних операцій, окремий рід військ в складі Збройних сил України, – ред.].

Я мав честь виконувати спільні завдання на сході України з багатьма бригадами. Наш підрозділ займався тим, що адаптовував певне американське озброєння до реалій ведення бою в Україні, для спеціальних операцій. Так пройшли мої перші 5 місяців війни.

► Розкажіть про ваш перший бойовий досвід?

Р. Никулишин: Десь на початку червня 2022 року я з одним з підрозділів, який прикомандировувався до ССО, опинився в Бахмуті, а потім в Лисичанську. Це був мій перший військовий досвід: ми були в оточенні, йшли вуличні бої, Северодонецьк вже тоді був повністю окупований. По нас стріляли танки. Це був досить травматичний досвід для мене, тому що до того я не бачив реальних боїв і смерті.

Я пам'ятаю, навпроти нашого під'їзду (там, де ми жили) було вікно, куди мама виставляла подихати повітрям дитину. Було спекотно, вікна були повністю заліплені. Ми давали їм вологі серветки, цукерки, печиво, і казали, що поки є час, виїжджайте звідси. Але вони залишалися. Одного дня зранку один танковий снаряд попав у наш будинок, а другий полетів у будинок навпроти, де жила та жінка з дитиною. Більше ми їх не бачили, і не знаємо, чи померли вони, чи ні. Від їхнього будинку майже нічого не залишилося...

Мені подобаються люди з Донеччини, вони деколи набагато патріотичніші, ніж ми думаємо. Але тоді я спостерігав, як невелика кількість людей, які залишалися в цивільному місті, або приховано, або відверто говорила про те, що чекають на «руських».

У червні нам вдалося вийти з оточення з Лисичанська. Слава Богу ми залишились живі. Десь до жовтня я служив на Донеччині на різних напрямках. Наш підрозділ брав участь у наступі на Харківщині, виконував свої завдання під час штурмів з десантниками. Тоді я познайомився з 10-ою окремою гірсько-штурмовою бригадою «Едельвейс», в якій вже другий рік маю честь воювати.

► Чому ви вирішили змінити підрозділ?

Роман Никулишин: Після чергової ротації ми займались перекладами інструкцій, допомагали адаптовувати обладнання, щоб його могли використовувати наші військові у боях. Тоді нам повідомили, що ми повертаємось до Львова на тилову службу. Але після п'яти місяців

на Донеччині, бойового досвіду, я вже знав як воювати і хотів продовжувати служити. Мені це подобалося.

У мене був товариш з бойовим досвідом (він служив ще в АТО), і ми обоє вирішили перевестись в 10 бригаду. В нас вже було відношення. Коли я командувачу сил сказав, що хочу перевестися, він був дуже злий, бо з такого класного місця переводитись кудись в штурмову піхоту було дико. Але документи підписав. Я одразу сказав батькам, що тепер буду служити в 10-тій окремій гірсько-штурмовій бригаді (вони, звичайно, були шоковані). А ми з побратимом одразу спакували сумки і погнали на Бахмут у розпорядження командування бригади. Ми перевелися з чудового підрозділу (я тепер знаю наскільки там комфортно було служити), але я ні разу не пожалкував про своє рішення.

► Де ви служили далі?

Роман Никулишин: Ми приїхали на схід, і мені знову не вдалося одразу потрапити у бойовий підрозділ. Мені запропонували стати командиром роти, але я відмовився, бо керувати 136 людьми, обороною і боєм треба було ще навчитися. Я погодився стати начальником цивільно-військового співробітництва 8-го батальйону в складі 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади. А мій товариш потрапив у 109-ий батальйон на посаду командира штурмової роти (до того він був командиром роти під Авдіївкою в 2014–2015 році).

Начальник цивільно-військового співробітництва – це людина, яка зазвичай займається координацією роботи між військовими і адміністраціями тощо. Але мені довелося займатися загиблими. Кожного ранку я виїжджав у морг, де треба було фасувати тіла чи частини тіл і складати в пакети. Я також виконував роль судмедексперта (описував всі поранення, шукав військові квитки, старався ідентифікувати людину по татуюваннях, знаках, шрамах). Після цього тіла з документами треба було відправляти на Дніпро, Львів чи інше місто, або на ДНК-експертизу. Було багато роботи з документами, треба було сповіщати родини, інколи їздити на похорони.

Бригади, які воюють на найближчих напрямках привозили загиблих в Костянтинівку. Щодня поступало по 45–50 тіл. Це не був морг, а фактично гараж, де всюди лежали чорні пакети: вся підлога була закладена трупами, їх засипали хлоркою, і треба було розкривати пакети, відкривати обличчя, шукати документи. Якщо тіло фрагментоване, його треба було скласти до купи, шукати, чия це нога, рука...

Був випадок, коли до мене приїхала нова бригада ТРО, яка тільки виїхала воювати, і люди, які займалися в них медициною і доставляли мертвих бійців, ще не розуміли, як це правильно робити. Вони не знали, що потрібно брати мішки, і привозити тіла в мішках. І от вони приїхали машиною швидкої допомоги, я відкриваю двері, а там було 8 розібраних по шматках тіл (хлопців розстріляли з танка). Я заліз всередину і старався якимось з повагою повитягувати їх, адекватно і з розумінням поскладати в мішки рештки, самостійно пофасувати. Це було жорстко.

Мені постійно снилося, що наступного дня мені привезуть мого друга в мішку, і я в один момент розпакую і побачу там Юру. Для мене це було найстрашніше навіть не через те, що він загине, а через те, що мене немає поруч з ним. Я в Костянтинівці на якихось гаражах, а він воює з хлопцями на лінії зіткнення. Коли мені привозили когось зі 109-го батальйону, для мене це постійно був стрес: я біг до цих мішків, відкривав, швидко витягував людей, бо боявся, що це він...

Були моменти, коли ми не могли помістити всі тіла в гараж... І от лежать ці мішки, з'являється мобільний зв'язок і в них починають дзвонити телефони. Я бачу на екрані пише «кохана», «донька», і ці телефони постійно дзвонять – це дуже жорстко. Це була дуже складна робота. Я думав, що зйду з розуму. Морально вже не витримував. 24 листопада 2022 року я потрапив на цю посаду і десь 17 чи 18 лютого 2023 року перейшов у штурмову роту до свого друга.

► Чим ви там займались?

Р. Никулишин: Я перейшов на посаду заступника командира роти. Моєю основною роботою було навчання та підготовка людей, робота з новими видами озброєння. Я потрапив у свою стихію. Мав можливість практикуватися стріляти з різних типів новітнього озброєння і навчав людей працювати з картами, використовувати рації, тепловізори, системи спостереження. Ми перші в батальйоні через волонтерів почали купувати камери, вночі ставили їх на позиціях для спостереження.

Нам було з ким воювати, ми мали хороший класний ресурс вмотивованих людей, які приходили, швидко вчилися і добре служили. І тоді мені особливо було приємно робити цю роботу.

Ми виїжджали на позиції як штурмова піхота в районі Соледара, Івано-Дар'ївки, Білогорівки (кілька місяців пробули там). Після того проводили штурмові дії, відбивали позиції. Як окрема штурмова рота були задіяні у різних операціях, і успішно справлялися зі своєю роботою.

► Чи були у вас втрати в підрозділі?

Р. Никулишин: Так. Я пам'ятаю, як було важко втрачати людей, з якими служив. В мене дуже велика злість і нетолерантність до кацапів після того, як побачив наших хлопців, які загинули. Вони були такі молоді, класні. Ще гірше, коли бачив, як боець перед завданням спілкується зі своєю маленькою донькою, йде на штурм, прилітає міна і йому осколком перерізає горло. У такий момент розумієш, що вже нічого не можна зробити, людина просто помирає, задихається, вона вже 200. От це дуже жорстко.

Були випадки, коли ми втрачали хлопців через те, що не змогли їх швидко евакуювати, бо це залежить не лише від технічних засобів, а й від обставин. За можливості ми завжди забирали загиблих. Але тоді не змогли цього зробити. Це був дуже тяжкий досвід.

Пізніше ми брали участь у штурмах під населеним пунктом Хромове разом з 54-ою бригадою і ГУРівцями [ГУР – Головне управління розвідки, – ред.] відбивали і тримали «дорогу життя», якою відбувалось постачання Хромового, і по якій евакуювали людей, які виходили з Бахмута. Тоді ми втратили дуже багато людей – за один день загинуло 15 хлопців... Було складно, але нам таки вдалось евакуювати їхні тіла, щоправда через кілька місяців.

Але саме в цей період, коли відбувались штурми під Хромовим, наш підрозділ вперше почав застосовувати дрони (з травня 2023 року). Ми включилися і почали розвивати цей напрям. Хлопці молодці, добре робили свою роботу – 200-тили і 300-тили росіян вже дронами.

► Розкажіть про своє перше поранення.

Р. Никулишин: Увесь цей час поки я займався колективним озброєнням, одночасно вчився працювати з вибухівкою і мінуванням. Це був дуже класний період, тому що в мене була можливість разом з ССО, ГУРом, й іншими підрозділами навчатися робити різні системи мінування, зокрема електронні, застосовувати сейсмічні датчики руху. Зараз ці знання нам дуже допомагають, і ми активно цим займаємось.

Одного разу нам треба було закрити вхід до наших позицій, щоб ворог не міг залізти. Дуже складно було проводити ротації особового складу через постійні обстріли ворога, ми заводили і виводили людей малими групами і цей процес був тривалий та виснажливий. Людей не вистачало, і ми хотіли себе підстрахувати. Вже тоді кацапи навчилися літати дронами і закидали нас гранатами. Частина дороги до позицій виглядала як місячний ландшафт, де не було нічого: ні дерев, ні ровів – суцільне поле з вирвами. Це був маршрут життя, який треба було долати щодня. А дуже близько до наших позиції, приблизно за 50 метрів, стояли російські десантники, дуже нарвані і сміливі. Ми мусили закрити цю частину, щоб вони не пролізли (я боявся, що вони вночі прийдуть і переріжуть наших бійців).

На той момент в мене був один хлопець Іван, якого я готував як сапера, і ми разом з ним пішли на те поле, щоб замінювати його. В нас були спеціальні касетні міни. Якраз смеркалося, Іван вийшов просто на поле, і почав встановлювати установку. Я йому допомагав зробити скрутку проводів, і почув з тої сторони крик. Дивлюсь, на спостережному пункті позиції ворога стоїть кацап, у якого заклинив кулемет ПКМ. Ми швидко забігли в траншею, приєднали проводи, полетіли міни, потім почався справжній «В'єтнам». Росіяни подумали, що ми пішли їх штурмувати.

В якийсь момент до нас прилетіла міна, і я відчув, що мені перебило пальці осколком. Мені дуже повезло, тому що вони залишились на місці, але пошкодило сухожилля. Ми з Іваном забігли в бліндаж, я сів спиною до входу і ззаду мене прилетіла ще одна міна. Частина осколків пролетіла повз мене, і попала в Івана, який перебував глибоко в бліндажі. Мене поранило в руку, контузило. В Івана були порізані вени на руках. Я поставив йому турнікет, і зрозумів, що в мене щось з рукою, бо текла кров, пальці повністю вигиналися в другу сторону, і я не міг йому допомогти. В той момент почув, що почалася перестрілка. Я розумів, якщо зараз почнеться штурм, нас всіх вб'ють. Наші пілоти з дрона спостерігали за нами, і доповідали командирі про те, що ми 300-соті ведем бій з ворогами, які знаходяться за 50 метрів від нас.

Все відбувалося дуже швидко, я знав, що треба виходити, бо ми поранені і Іванові ставатиме гірше. Я вибіг вперед, він за мною. По нас стріляли крупнокаліберні кулемети, міни, але ми вийшли. Ті хлопці, які були на позиції, втримали оборону і нас встигли евакуювати. Іванові стало погано через 15 хвилин після того, як ми вибігли – йому перебило променевий нерв на руці. Іванові дали другу групу інвалідності після цього поранення, і він звільнився з армії. В мене, слава Богу, все добре, рука відновилася.

Це був цікавий досвід. Я потрапив в госпіталь, пізніше був на реабілітації, і після того з'явилася усвідомленість, що війна дуже реальна – в будь-який момент тебе можуть вбити. *(далі буде)*

Інтерв'юер: Олена Джеджора;
текст: Леся Владимиренко;
розшифрування: Еліза Рогоцька (студентка УКУ, програма «Право»);
дата: 14 лютого 2025 року; джерело: веб-сторінка УКУ